

1

מקום להידוק
דפי השאלון

75282

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

מחברת בחינה

המנהל הפדגוגי

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 075282 עברית עצמאי	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד موعد										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ד, 2024
מספר השאלון: 75282

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

הוראות

א. משך הבחינה: שעותיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון: הבנת הנקרא – 60 נקודות

פרק שני: הבעה בכתב – 40 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות שאחריהם.

מאמר א

חברות

מאת מלכה וגנר*

פסקה א טבעו של האדם לחיות בחברת אנשים. הוא יוצר איתם קשרים אשר מספקים את אחד הצרכים הבסיסיים שלו – הצורך בחברה, כפי שנאמר: "לא טוב היות האדם לבדו" (בראשית ב, יח); וחוני המעגל אמר: "או חברותא או מיתותא" (תענית כג, ע"א). כל אחד יודע וחש שהוא זקוק לחברים, שכן קיומנו תלוי בנכונות האחר לספק לא רק את צרכינו הגשמיים, אלא גם את הרגשיים והרוחניים.

פסקה ב העונש הכבד ביותר שאפשר להטיל על אדם הוא בידוד מחברת אנשים, שכן הרגשת הבדידות כרוכה בעצבות ובערעור הביטחון העצמי. אולם גם בני אדם החיים בחברת אנשים, ואפילו כשיש בסביבתם אנשים רבים, עשויים לעיתים לחוש בדידות, אם אין להם עם מי לדבר על מה שחשוב להם באמת. תופעה זו מאפיינת את החברה המערבית בימינו.

פסקה ג בחברת אנשים האדם מחויב להתנהג על פי נורמות חברתיות מקובלות, לא להיכנע לדחפים שליליים ולא לעשות ככל העולה על רוחו. החברה גם פותחת בעבור האדם חלון להתבוננות רחבה בעולם. המסגרת החברתית הראשונה של האדם היא משפחתו הקרובה, והיא מספקת את צרכיו החברתיים בהיותו עולל. לאחר מכן ככל שהאדם מתבגר, עליו לראות את העולם מזוויות נוספות כדי שיוכל להתפתח ולהתקדם. את הזוויות הנוספות החברה מספקת לו. ככל שהחברה המקיפה את האדם מגוונת יותר, כך נפתחים בעבורו יותר שערים, ונקרות בדרכו יותר הזדמנויות להכיר את העולם מהיבטים מיוחדים ונדירים. היבטים אלה עשויים להעשיר את עולמו הפנימי ולפתח את האינטליגנצייה שלו.

פסקה ד קשרים חברתיים מובילים ליחסי חברות. החברות מעניקה לאדם תחושת ערך ושייכות, הרגשה ש"מישהו מתעניין בי, למישהו אכפת ממני, אני בעל ערך, אני מועיל, אני יכול לתרום לאחרים מעצמי". רגשות אלה מחזקים את הביטחון העצמי של האדם ואת תחושת המסוגלות שלו, וכך מתעצמות הצלחתו. תחושת הערך מעודדת מוטיבציה – האדם מבקש להוכיח לעצמו ולאחרים כי הוא אכן ראוי לחברות, וכי הוא מסוגל להגשים את הציפיות שתולים בו. אפשר לומר שהחברות היא גורם המניע את האדם להתקדם ולא לעמוד במקום אחד.

פסקה ה כל חברות מבוססת על תלות הדדית, על נתינה ועל קבלה. אף על פי כן המתבונן מן הצד לא תמיד יבחין בכך. לעיתים בחברות נראה שהאחד רק נותן והאחר רק מקבל, אבל למעשה בכל קשר של חברות מתמלא צורך של שני הצדדים, ואם לא – החברות לא תחזיק מעמד. גם אם אחד הצדדים מקבל יותר ביחס למה שהוא נותן, עדיין יש בסיס לחברות, וייתכן שבעתיד יתהפכו התפקידים, אך אם האחד רק נותן והאחר רק מקבל – ודאי שסופה של החברות קרב.

* מעובד על פי וגנר, מ' (תשס"ט). להיות עם עצמנו, עמ' 218–233.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

פסקה ו יש להבחין בין חבר שאנו מתקשרים איתו בענייני יום-יום, ושיחסי החברות איתו אינם עמוקים ובין חבר קרוב שאנו יכולים לדבר עימו על מה שמטריד אותנו באמת ועל רגשותינו. זהו חבר אמיתי. לחבר כזה יש בליבכם פינה חמה. אם לא נפגשתם זמן מה, אתם מתגעגעים אליו, וכאשר אתם נפגשים אתם חשים שמחה מעצם המפגש. בשעה שאתם שוהים בחברתו אתם רגועים ונינוחים, אתם יכולים להתנהג בטבעיות ולא בזיוף, לא מרגישים צורך להרשים ולא חוששים מפני גילוי האמת, כמו שאומרים: חבר אמיתי מכיר את חסרונותיך, ואוהב אותך למרות ובגלל מי שאתה.

פסקה ז חבר אמיתי הוא מי שרוצה תמיד בטובתנו. באוזניו אנו יכולים להשמיע אפילו דברים לא מוצלחים שעשינו בלי לחשוש שיהיה שיפוטי. איתו אנו יכולים לבכות וגם לצחוק, וחשוב לא פחות – לשתוק. אין הכרח למלא את החלל במילים. אם אין לכם מה לומר, אתם יכולים לשתוק בשלווה, ולא להטריד את המחשבה בחיפוש נושא לשיחה או לחשוש שמא שתיקתכם תפגע ביחסי החברות שביניכם. גם שהייה ארוכה במחיצתו נדמית לכם קצרה מאוד: "מה, כבר עברו שעותיים?" אם כן, חבר טוב הוא מי שטוב לנו איתו.

פסקה ח תנאי הכרחי לקיומה של חברות אמיתית הוא ההשקעה בה. אם החברות חשובה לכם – השקיעו בה! התעניינו בחבר ובמעשיו, גלו כלפיו אכפתיות, הראו נכונות לוותר לעיתים על צורכיכם הרגועים כדי להקשיב לו. היו גמישים והיו נכונים לתמוך בו מעשית, ובעיקר רגשית.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

מאמר ב

חבר של ממש

מאת יהודית שולם*

פסקה א האדם הוא יצור חברתי הזקוק לקשרים עם אנשים אחרים. התקשורת בין בני אדם נעשית בעיקר באמצעות דיבור – המילים והשפה הן גשר של תקשורת בין אנשים. בין הדיבור לקשרים חברתיים יש יחסי גומלין: כישורי שפה מפותחים מאפשרים תקשורת טובה וכך מתחזקים קשרי חברות, ומן הצד האחר תקשורת עם בני אדם מפתחת את כישורי השפה.

פסקה ב את הנחיצות הנפשית בחבר אמת אפשר לדמות לצורך הגופני במזון. כשם שגופנו זקוק לאוכל בריא ומזין המכיל את אבות המזון, כך חיוניים בעבורנו קשרים חברתיים, טובים ומספקים. כפי שנאמר: "או חברותא או מיתותא" (תענית כג, ע"א), ואפשר להקיש מכך על ההכרח שלנו בקשר עמוק ומשמעותי, בחבר של ממש.

פסקה ג בחברה המערבית נפוץ המושג "ג'אנק פוד" – אוכל מתועש ועתיר חומרים מלאכותיים, שאין בו ערכים תזונתיים חשובים. אומנם מזון מסוג זה מעניק תחושת שובע, אך הוא אינו מספק את התזונה החיונית לאדם, וצריכה ממושכת שלו מזיקה לגוף. תהליך דומה מתרחש גם בקשרים חברתיים: אנו זקוקים לשיחות בעלות משמעות עם אדם אחר, שיחות היוצרות קשר ותקשורת, אך לעיתים איננו שמים לב שהשיחה סתמית ושטחית, הריגושים הנלווים אליה הם חיצוניים בלבד, והיא אינה עונה על הצרכים הרגשיים שלנו.

פסקה ד בימינו, שבהם אנשים רבים חיים בתחושה של תחרותיות ויריבות בין-אישית, טוב להישען על חבר אמיתי, תומך, אכפתי ואמין, שאפשר לשתף אותו בעניינים הפנימיים של הנפש, לפרוק באוזניו מועקות ושאר מצוקות ולבחון בעזרתו דרכים להתמודדות עם קשיים. אולם בעידן הנוכחי כולם מדברים עם כולם, ובכל זאת רבים מרגישים לבד. באירועים חברתיים הומי אדם, כשמתבוננים באנשים, נראה שכל הנוכחים עסוקים בדיבור ואפילו נהנים מכך. האומנם כה טוב וכה נעים שבת אחים גם יחד, או שמא זהו ניסיון לברוח מתחושת הבדידות המפחידה והסתפקות בקרבה מדומה? אכן סוג כזה של דיבור הוא תחליף לתקשורת, יש בו אשליה של קשר, אבל הוא אינו עונה על הצורך של האדם בחבר אמיתי, ואף מרחיק אותו ממימוש צורך זה.

פסקה ה כיום חלק ניכר מן התקשורת שלנו עם אנשים מתנהל באמצעים טכנולוגיים. משמעות הדבר היא שוויתרנו על נוכחותו הפיזית והבלתי אמצעית של הזולת ועימה על תקשורת בין-אישית איכותית. בשיחה בטלפון איננו רואים את האדם שעימו אנו מדברים; בתקשורת באמצעות מחשב אנחנו מחמיצים גם את קולו, וכך נמנעים מאיתנו עזרי תקשורת כמו הבעות פנים וטון דיבור, שלעיתים חשובים יותר מן הנאמר.

* מעובד על פי שולם, י' (תשע"ג). בין המילים, עמ' 196–204.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

פסקה ו מוסכם כי שיחות וירטואליות הן מהירות ונוחות ומאפשרות קשר עם מספר גדול של אנשים, אך בל נשכח שלעיתים המחיר של תקשורת כזאת הוא זרות וריחוק. שיחות וירטואליות עם מכרינו יכולות להפוך בלי משים ללקוניות⁽¹⁾, עד כי יש שנחוש חשש קל בבואנו לפגישה עם חבר: "על מה נדבר? ומה יקרה אם ניקלע לפתע לשתיקה מביכה?"

פסקה ז יש אנשים שסובבים בעולם עטויים מסווה, המסתיר היטב את הבדידות והכאב שלהם. יש אנשים שאינם מודעים כלל לתחושת החוסר בחבר אמיתי, ויש אנשים המשקיעים מאמץ ביצירת רושם שהכול אצלם בסדר: "שרק לא יחשבו חלילה שאני משונה, לא יציב". כאשר אנשים כאלה פוגשים אדם שחפץ בקרבתם, הם חושדים בו שהוא מנסה לחדור לפרטיות שלהם ומתרחקים ממנו.

פסקה ח הייתכן שחלק מן הבעיות הנפשיות והרגשיות של אנשים כאלה היו נפתרות או למצער – נעשות חמורות פחות, אילו ידיד טוב ואכפתי היה מוכן להקדיש מזמנו, מבינתו ומרגשותיו, ולהיות עם האדם הסובל באשר הוא שם?

(1) לקוני – קצר וענייני

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

פרק ראשון: הבנת הנקרא (60 נקודות)

בפרק זה ענו על כל השאלות 1–11.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. בשני המאמרים א, ב מובא הציטוט "או חברותא או מיתותא" (תענית כג, ע"א), המבסס רעיון משותף.
א. נסחו בלשונכם את הרעיון המשותף העולה בשני המאמרים. (3 נקודות)

ב. על פי מאמר א, במה החברות מועילה לאדם? ציינו שלושה יתרונות. (6 נקודות)

1.

2.

3.

2. מלכה וגנר (מאמר א) מבחינה בין שני סוגי חברות.
על פי מאמר א, השלימו את הטבלה שלפניכם. (12 נקודות)

חברות אמיתית	יחסי חברות לא עמוקים	
		תוכן השיחה
		רגשות העולים במהלך השיחה

3. "כל חברות מבוססת על תלות הדדית". (מאמר א, פסקה ה)
לפניכם הגדרה של המושג "תלות הדדית": מערכת יחסים (של שניים או יותר) שבה כל אחד מן החברים תלוי באחר.
הסבירו על פי ההגדרה כיצד "תלות הדדית" באה לידי ביטוי בדבריה של וגנר בנוגע לחברות. (4 נקודות)

4. בדבריה של שולם (מאמר ב) על שיחות וירטואליות היא מציגה דעה רווחת של אחרים.
א. העתיקו את הדעה הרווחת. (4 נקודות)

ב. מהי עמדתה של שולם בנוגע לדעה זו? (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

5. במאמר ב מתוארים גורמים נפשיים־רגשיים המקשים על האדם ליצור חברות אמיתית.

כתבו שניים מן הגורמים האלה. (4 נקודות)

1.

2.

6. א. בסוף מאמר ב הכותבת מציגה שאלה רטורית.

נסחו את הטענה המשתמעת מן השאלה הרטורית. (3 נקודות)

ב. באיזו דרך מנוסחים דבריה של וגנר בפסקת הסיום במאמר א?

הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- הוראה
- המלצה
- אזהרה
- בקשה

7. שתי הכותבות מזכירות במאמריהן את השתיקה.

כתבו על פי שתי הכותבות על מה מעידה השתיקה. (4 נקודות)

8. א. "משמעות הדבר היא שוויתרנו על נוכחותו הפיזית והבלתי אמצעית של הזולת". (מאמר ב, פסקה ה)

מהו פירוש הצירוף "בלתי אמצעית" בהקשר שלו במשפט?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- ישירה
- אחרונה
- לא קבועה
- מיטיבה

ב. "חלק מן הבעיות הנפשיות והרגשיות של אנשים כאלה היו נפתרות או למצער – נעשות חמורות פחות".

(מאמר ב, פסקה ח)

מהו פירוש המילה "למצער" בהקשר שלה במשפט?

הקיפו את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- למרבה הצער
- ללא ספק
- לחלוטין
- לפחות

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

9. "ככל שהאדם מתבגר, עליו לראות את העולם **מזוויות** נוספות". (מאמר א, פסקה ג)
העתיקו מפסקה ג במאמר א מילה שיכולה להחליף את המילה "זוויות" בהקשר זה. (2 נקודות)

10. "הוא מסוגל להגשים את הציפיות שתולים בו". (מאמר א, פסקה ד)
הקיפו את המילים שיכולות להצטרף לפועל "להגשים". (4 נקודות)

חלומות, דעות, מטרות, משאלות, משימות

11. העתיקו מפסקה ד במאמר ב שלוש מילים שמשמעותן בהקשר של המאמר היא "לא אמיתי". (3 נקודות)

[illegible]

עמוד 12

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מס' 75282

טיוטה

טיוטה

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"